

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

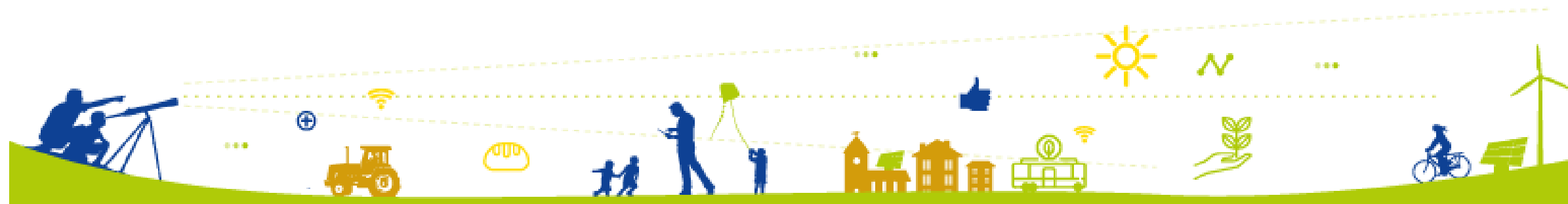

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Suuremate linnapiirkondade seminar: Euroopa Liidu 2028+ finantsperioodi ettevalmistamine

Regionaalpoliitika osakond

7. november 2025

Mitmeaastase finantsraamistiku määrus
Euroopa Ülemnõukogu otsustab
poliitikate vaheline rahajaotus
eelarve kogusuurus, laenamine, jaotusvõti jne,
2 triljonit RAM

Riigiplaan
ÜKP, ÜPP, sisejulgeolek
793 mld
Eesti 6,5 mld

RAM
(+REM, SIM)

EL
Konkurentsivõime
234 mld MKM
Eeljaotus LRile puudub
Horisont 175 mld
CEF 81 mld
Erasmus jt
HTM, KLIM

**Globaalse Euroopa
instrument**
176 mld
EL välistegevused

VÄM

2028-2034 rahastamisperioodi ettevalmistuse üldine ajaplaan

Läbirääkimised liikmesriikide vahel

Euroopa Komisjoni ettepanek: eelarve (MFF) ja fondimäärused

VV kinnitab EE riigiplaani esmase eelarvejaotuse

Kokkulepped:
EL eelarve fondimäärused

2025

Eesti VV kinnitab MFF ja riigiplaani õigusraamistiku seisukohad

2026

Riigiplaani prioriteetide sõelumine (reformid, investeeringud)

2027

Riigiplaani koostamine, läbirääkimised EK-ga

Siseriikliku õiguse ja rakendus-süsteemi, meetmete disain

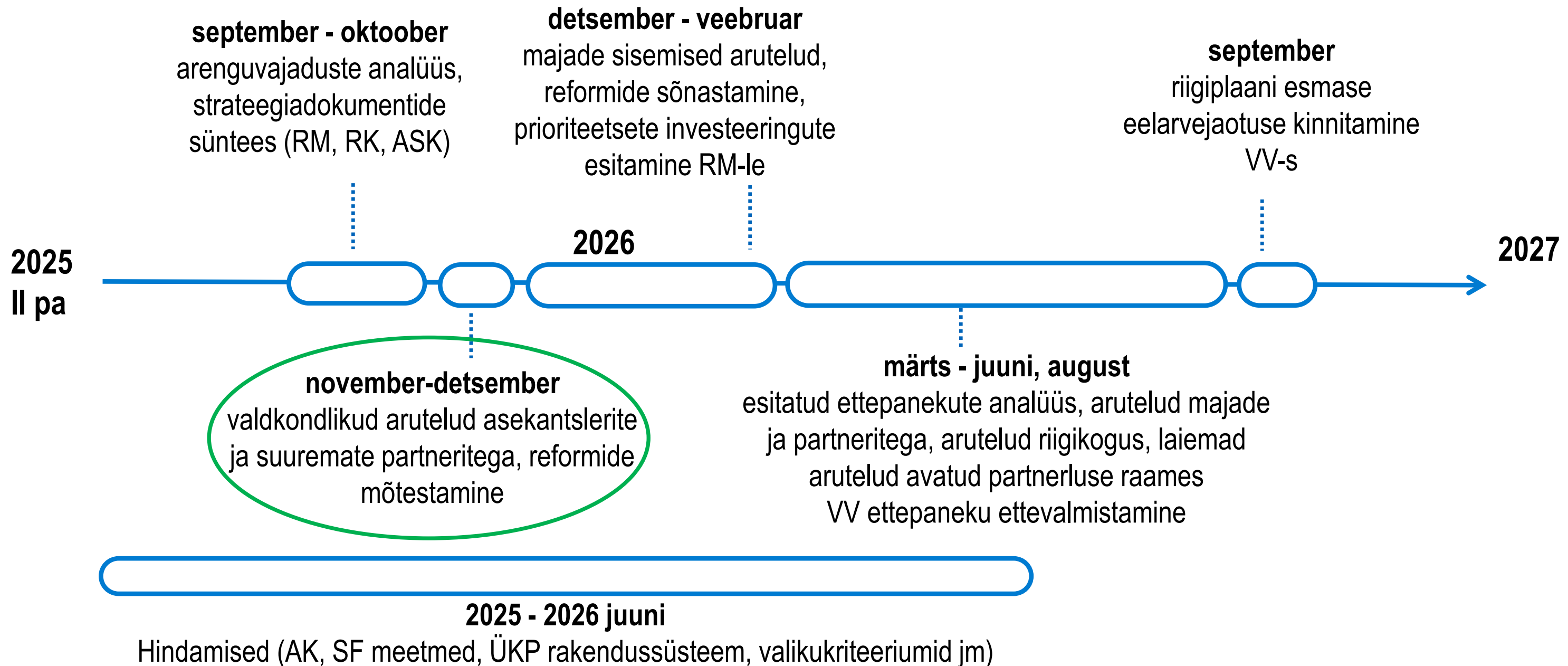
2028

Riigiplaani kinnitamine EK-s

→ Algab rakendamine

Struktuurivahendite, arengukavade hindamised

Riigi plaani sisustamine 2025 - 2026

Noppeid MFF ja teistest õigusaktide eelnõudest (1)

- Iga liikmesriik lepib Euroopa Komisjoniga kokku ühe „riigiplaani“ osas, mis hõlmab nii seniseid põllumajandus-, kalandus-, sisejulgeoleku- kui ühtekuuluvuspoliitika fonde
- Paindlikkus rahade planeerimisel: **25% rahast jääb reservi**
- Osa vahendeid kindla sihtotstarbega, aga ranget jaotust fondide vahel pole
- Enamik reegleid on ühiseid, aga igal fondil/poliitikal ikkagi ka eraldi määrus
- Eestil kui üleminekupiirkonnal peab olema tagatud **minimaalne kaasfinantseering 40% (iga?!)** meetme eelarvest
- Toetuse maksmine EK-EE suunal ainult riigiplaanis kokku lepitud *milestone*’ide ja *target*’ite ning väljundnäitajate saavutamise alusel
- Riigiplaan peab sisaldama lisaks investeeringutele ja sekkumistele ka reforme

Noppeid MFF ja teistest õigusaktide eelnõudest (2)

- Eraldi erieesmärgina sõnastatud **piirkondade atraktiivsuse suurendamine** (sh linnade ja maapiirkondade integreeritud arengu strateegiad, piirkondlikud teenused ja infrastruktuur)
- Muud erieesmärgid hõlmavad innovatsiooni, digipööret, säästvat liikuvust, kliimaeesmärkide saavutamist, taskukohaseid eluasemeid jms linnadele olulisi teemasid
- Liikmesriigil kohustus toetada integreeritud linnaarengut, linnaarengu toetamine selle kohustuse raames endiselt territoriaalsete strateegiate alusel, kuid eelarvele kohustuslikku protsendilävendit ei ole seatud
 - Annab vabama võimaluse täiendavalt toetada ainult linna(piirkonda)dele suunatud tegevusi, mis ei tugine otseselt linnapiirkonna strateegiatele
- Linnaarengu toetamise all markeeritud linnade jätkusuutlik areng ja keskkonna, energia ja kliimaväljakutsed, aga tähelepanu tuleb pöörata ka elamumajandusele, vaesusele, kultuuripärandile ja digitehnoloogiate potentsiaalile innovatsiooniks ja energiatõhususele, funktsionaalsete linnapiirkondade arendamisele ja linn-maa seostele

Noppeid MFF ja teistest õigusaktide eelnõudest (3)

- Piirkondlike strateegiate sisule esitatavad nõuded ei ole oluliselt muutunud, sh strateegia peab
 - sisaldama geograafilist ulatust,
 - arenguväljakutsete analüüsi ja
 - integreeritud lähenemist nende väljakutsetega tegelemiseks,
 - tooma välja võtmeeesmärgid ja peamised oodatavad tulemused,
 - kirjeldama partnerite kaasamist
- Piirkondlike strateegiate valiku osas on korraldusasutusel ja/või seirekomisjonil heaks kiitev roll, mille sisu vajab veel selgitamist
- Piirkondlike strateegiad rakendavad asjakohased piirkondlikud või linna asutused, kes vastutavad projektide valimise eest või peavad projektide valikusse olema kaasatud

Linnapiirkondade strateegiad – mis saab edasi?

- REM eesmärk jääda senisesse piirkondlike strateegiate raamistikku, sõltuvalt maakonna strateegia või omavalitsuse arengukava, sinna vahele täiendava kihina linnapiirkonna strateegiate välja töötamist ei ole plaanis initsieerida
 - NB! Teemapõhiselt võib olla täiendavaid ootusi alusdokumentidele, nt säästva liikuvuse toetamisel, hoonefondi korrastamisel
- Maakonna strateegiate uuendamisel kaardistada maakonnas linnalised piirkonnad ja eristada nende arenguvajadused seal kus asjakohane.
- Vaja mõtestada linnapiirkondade arendamise seosed ÜRP2050-ga, kus pealinnastumise trendi tasakaalustamiseks on välja pakutud 10 tugeva toimepiirkonna kujundamise mudel
- Linnapiirkondade arvestamise metoodika põhialusena võiks jätkuda senine Statistikaameti avaldatud linnaliste ja väikelinnaliste asustusüksuste määratlus
- Linnapiirkondade tegevuskavade koostamisele peaks kaaluma ka muid alternatiive
- REMile heaks sisendiks ka 2026. aastal valmiv 2021-2027 perioodi linnapiirkondade arendamise meetmeid sisaldav regionaalmeetmete vahehindamise raport. Palve osaleda, kui aeg kätte jõuab!

Regionaalvaldkonna EL 2028+ ettevalmistamine

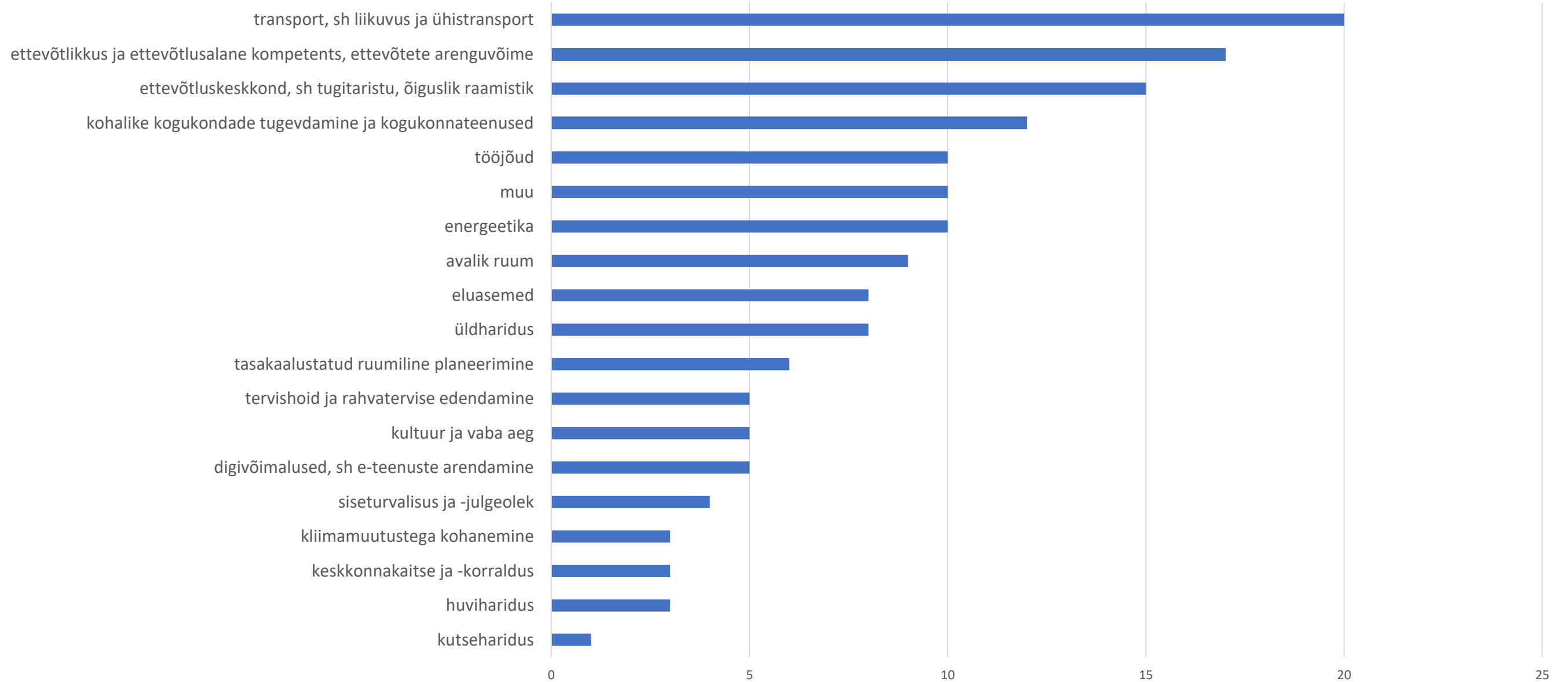
- Kevadine infokorje – kasutame tulemusi prioriteetide sõnastamisel, meetmete ettevalmistamisel
- Toimunud kaasamisseminarid:
 - 3. sept – esimene idapiiri seminar (Kagu-Eesti vältöödel)
 - 23. sept – kaasamisseminar, kus keskendusime maakonnakeskuste, väikelinnade ja maapiirkondade väljakutsetele ettevõtluskeskkonna, elamumajanduse, teenuste ja kogukondade arengu valdkonnas.
- Järgmised kaasamisüritused:
 - 19. november - MAK/MARO/CLLD tegevusrühmad (Paides)
 - Detsember – teine idapiiri seminar (Ida-Virumaal)
- **NB! RaM strateegiaseminarid** – asekantslerid ja katusorganisatsioonid, toimuvad nov-dets
- Koostöökoda: võrgustik võtmetähtsusega koostööpartneritest, kellega koos seada fookusi uue perioodi ettevalmistamisel. Koostöökoda kohtub protsessi olulisemates sõlmpunktides alates protsessi algusest kuni riigiplaani kinnitamiseni VV poolt. Liikmed paika detsembris ja esimene kohtumine jaanuaris.
- Materjalid leiab lingilt: [Euroopa Liidu pikaajaline eelarve 2028–2034 | Regionaal- ja Põllumajandusministeerium](#)

Partnerite sisendikorje (1)

- Kirjalik sisendikorje piirkondlikelt võtmepartneritelt mais-juunis
- Eesmärk: järgmise 10 aasta vaates **suurimate piirkondlike arendusülesannete** ja nende **lahendusvõimaluste tuvastamine**
- Peamine sihtrühm: KOVid, KOV maakondlikud organisatsioonid, LEADER tegevusrühmad
- Kokku 51 organisatsiooni vastused, suuremate linnapiirkondade esindajaid osales pigem vähe. Samas need kes vastasid, andsid häid sisukaid vastuseid. Aitäh!

Partnerite sisendikorje (2)

Arendusülesannete valdkond

Partnerite sisendikorje (3)

- Suurte arendusülesannete täitmine eeldab enamasti **koostööd vähemalt ühe või mitme maakonna tasandil** (61%, ettevõtlusega seotud teemadel 73%)
- Eestvedajana nähakse eelkõige KOVe, riigiasutusi või maakondlikke organisatsioone, aga koostöösse on vaja kaasata oluliselt laiem ring osapooli
- Arendusülesannete täitmisel on investeringud olulised, aga veelgi enam on vaja **uute teenuste ja tegevuste käivitamist, teenuste ümberkorraldust või uuenduste piloteerimist**. Ettevõtlusvaldkonnas on oluline ka sihtgrupi oskuste arendamine.
- Puudu ei ole ainult rahast, vaja on ka **tugevaid struktuure ja tugisüsteeme**, mis suudaks osapooled koos tegutsema panna

Suur tänu ja sisukaid arutelusid!